

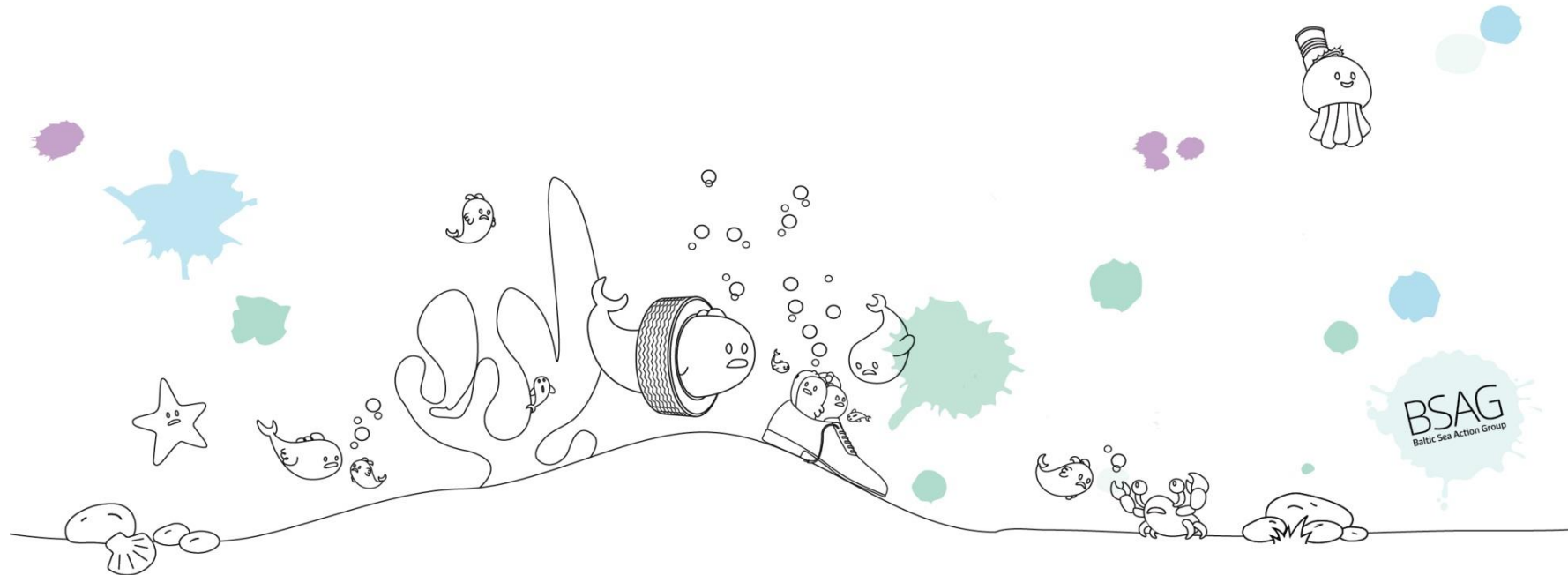
Itämeri-oppitunti 1–3 -luokkalaisille

Versio: 09/03/2022

Itämeri-oppitunnin runko

1. Ainutlaatuinen ja kaunis Itämeremme
2. Itämeren haasteita
3. Miten voimme auttaa Itämerta?

Ainutlaatuinen ja kaunis Itämeremme

Itämeri on kaunis ja korvaamattoman tärkeä

ITÄMEREN VALUMA-ALUE ON NOIN 4 KERTAA ISOMPI KUIN ITSE MERI. KAIKKI VALUMA-ALUEELLE SATANUT VESI PÄÄTTY LOPULTA ITÄMEREEN.

Itämeren rantavaltioita ovat Suomi, Ruotsi, Venäjä, Viro, Latvia, Liettua, Puola, Saksa ja Tanska.

Itämeren valuma-alueella asuu paljon ihmisiä – lähes 90 miljoonaa. Nämä ihmiset viljelevät maata, kasvattavat metsää ja pyörittävät tehtaita. Tämä on tarpeellista toimintaa, mutta se vaikuttaa myös mereen.

Kuva: BSAG

ITÄMERI ON ERITYINEN

- Itämeri on mereksi hyvin matala ja nuori.
- Itämeren vesi on **murtovertä**, joka on suolaisempaa kuin järvivesi mutta vähemmän suolaista kuin valtamerien vesi.

ITÄMERI ON HYVIN KAUNIS

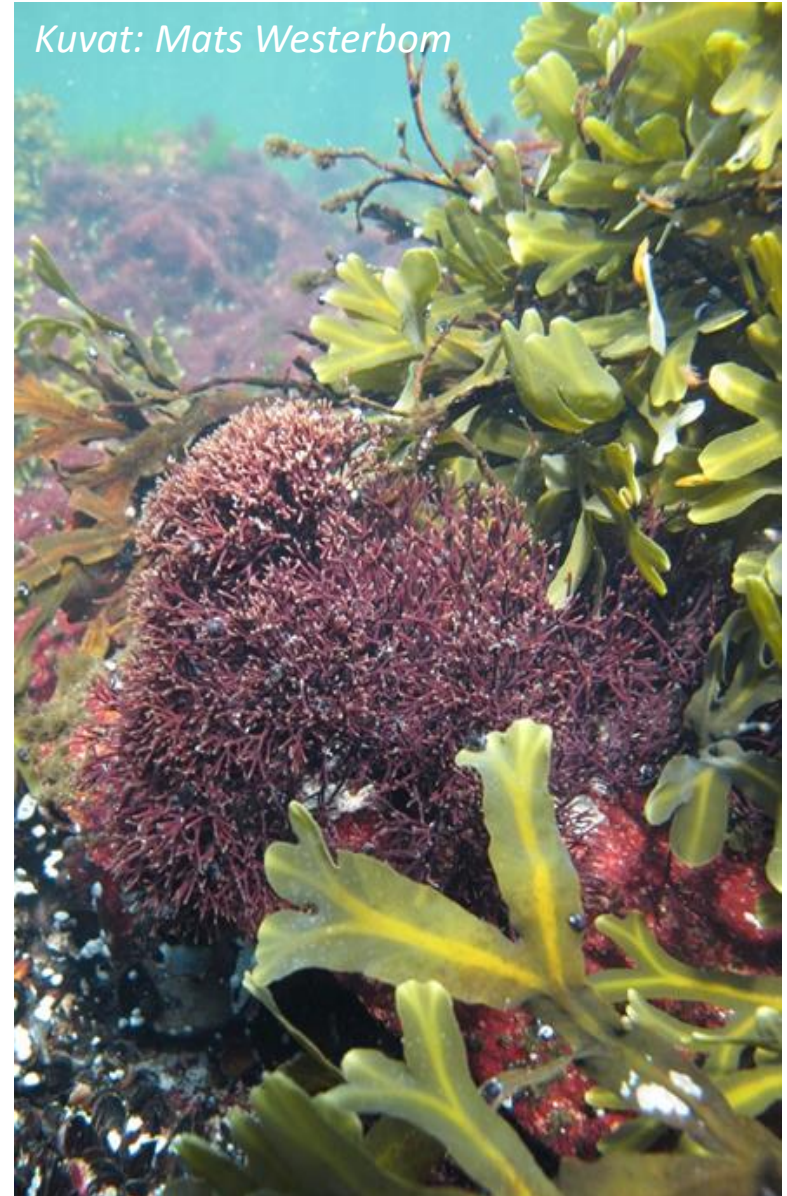
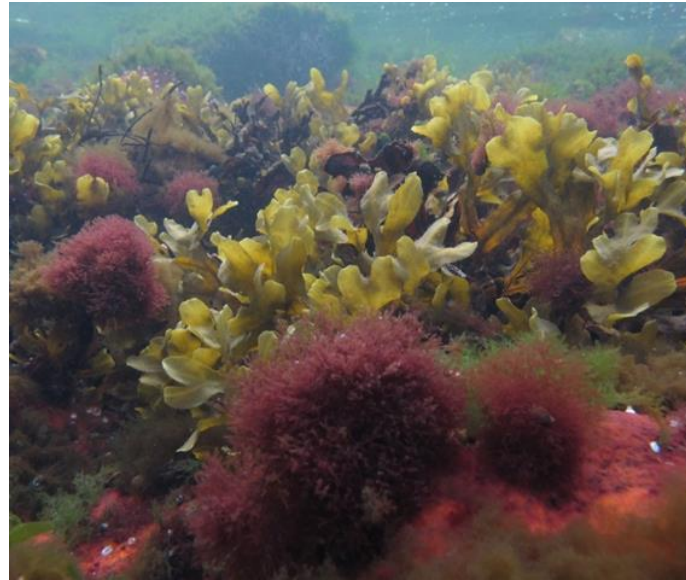
Kurkistetaan pinnan alle!
Tutustukaa
vedenalaiseen maailmaan.

Elävä Itämeri -sivusto:

<https://elavaitameri.fi/>

Video:

[VELMU -video - YouTube](#)

Kuvat: Mats Westerborn

ITÄMEREN HERKÄT ASUKIT

- Kuten näit äsken videoista, Itämeressä on paljon elämää!
- Itämeren lajisto on erityinen, sillä meri on hyvin eristäytynyt.
- Meren eristäytyneisyys, sen pohjoinen sijainti sekä viileä ja vähäsuolainen vesi luo kuitenkin haasteita sen asukeille.
- Lue lisää lajeista: <https://elavaitameri.fi/>

Itämeren haasteita

Itämeri on kaunis ja monimuotoinen, mutta se kohtaa myös valitettavan paljon ongelmia ja haasteita

MERESSÄ ON LIIKAA RAVINTEITA

- Ihmisen toiminta vaikuttaa Itämereen.
- Esimerkiksi pelloilta valuu ravinteita mereen. Pelloilla ravinteet ravitsevat kasveja mutta meressä ne tekevät hallaa.
- Liian suuri määrä ravinteita aiheuttaa meressä niin kutsuttua **rehevöitymistä**.
- Kesäisin uimareissuja haittaavat sinilevälautat ovat merkki rehevöitymisen vaikutuksista.

*Onko sinulle käynyt niin
että et ole sinilevän
takia päässyt kesällä
uimaan?*

ITÄMEREN ROSKAANTUMINEN

- Suurin osa meriroskasta tulee maalta.
- Jos heität välipalan kääreen luontoon, se päätyy hyvin suurella todennäköisyydellä mereen esimerkiksi tuulen kuljettamana. Siksi meren roskaantuminen voidaan estää toimimalla oikein maalla.
- Me käytämme paljon kertakäyttöistä muovia. Suurin osa Itämeren roskasta on erilaista muovia.

Muoviton Itämeri video:

<http://www.luontoliitto.fi/itameri/muoviton-meri/muoviton-meri-video>

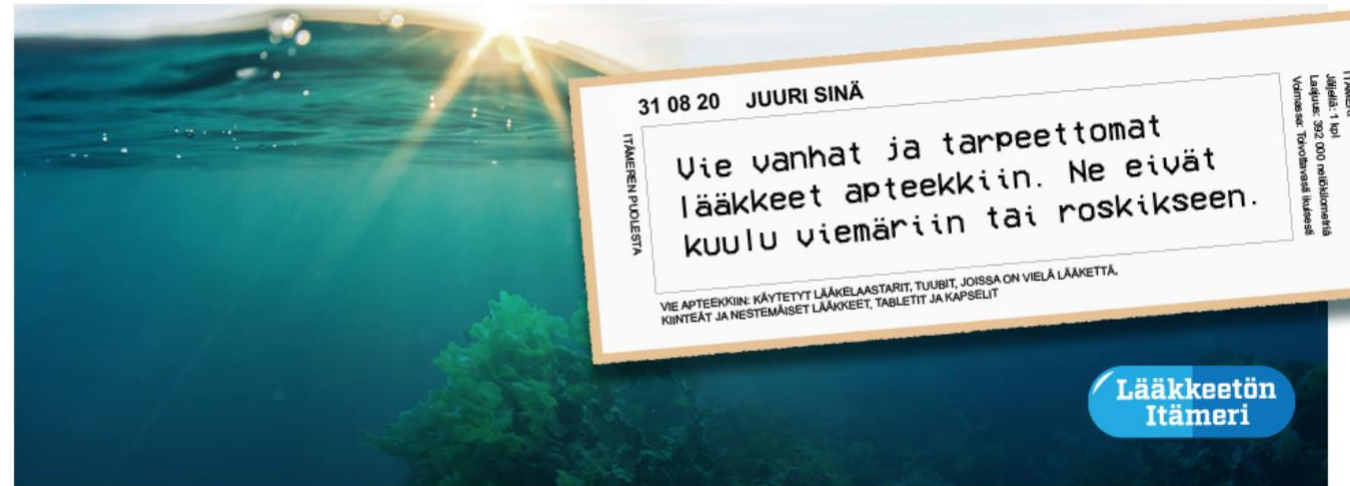
Kuvat: Eija Rantajärvi, SYKE

*Mieti tarkkaan, mitä hankit.
Lajittele, kierrätä ja vie roskat niille
kuuluvaan paikkaan, niin myös meri
roskaantuu vähemmän.*

Haitalliset aineet

Itämereen on kulkeutunut vuosien saatossa monenlaisia haitallisia aineita. Niitä päätyy mereen monesta paikasta esimerkiksi

- Teollisuudesta
- Kaupungeista
- Liikenteestä
- Laivoista

Lääkeaineet ovat vesistöissä haitallisia. Vanhentuneet tai muuten käyttämättä jääneet lääkkeet tulee aina kierrättää oikein. Niitä ei tule heittää wc-pönttöön tai roskiin. Juttele kotona. Viettekö vanhat lääkkeet apteekkiin?

LAIVAT ITÄMERELLÄ

- Itämerellä liikkuu joka hetki noin 2 000 alusta. Itämerellä ei seilaa vain monelle tutut risteilyalukset vaan jopa 96 % laivoista kuljettaa paljon erilaisia tuotteita eli rahtia.
- Öljyonnettomuus on Itämeren suurin yksittäinen ympäristöuhka. Onneksi monet maat, esimerkiksi Suomi, ovat varautuneet hyvin mahdolliseen onnettomuuteen.

Miten voimme auttaa Itämerta?

Itämeren voi vielä pelastaa!

Mitä voin itse tehdä?

RUOKAPÖYDÄSSÄ JA OSTOKSILLA:

- Syö enemmän kasviksia ja kotimaista kalaa. Kiinnitä huomiota siihen, miten ruoka on tuotettu. Suosi mahdollisimman kestävästi tuotettua lähiruokaa ja kauden satoa.
- Harkitse aina tarvitsetko todella jotain uutta. Kun ostat, osta kestäviä, korjattavia ja kierrätyskelpoisia laitteita, vaatteita sekä tavaroita ja käytä ne loppuun. Vältä muovipakkauksia ja muovipusseja.

LIIKENTEESSÄ

- Kävele, pyöräile ja suosi joukkoliikennettä sekä kimpakyytejä. Lomaile lähellä.

VENEILLESSÄ JA VAPAA-AJALLA

- Älä roskaa maalla tai merellä.
- Älä riko saaristoluonnon rauhaa. Vältä kasvien taittamista ja liikkumista polkujen ulkopuolella.

KOTONA JA MÖKILLÄ

- Vältä turhia kemikaaleja kosmetiikassa, siivouksessa ja pyykinpesussa.
- Lajittele jätteet oikein ja kompostoi.

YHTEISKUNNASSA

- Keskustele ja vaikuta. Yritä innostaa myös läheisesi kiinnostumaan Itämeren hyvinvoinnista.

Itämeri tarvitsee meidän kaikkien apua!

Kiitos, että koulunne lähti mukaan yhteistyöhön rakkaan Itämeremme pelastamiseksi. BSAG:n tavoitteena on Itämeren palauttaminen hyvään ekologiseen tilaan, ja toiminta keskittyy rehevöitymisen ja ilmastonmuutoksen hillintään, ympäristöriskien hallintaan merellä sekä meriluonnon monimuotoisuuden suojeluun.

*BSAG Itämerikoulu -sivusto www.itamerikoulu.fi
Sosiaalisessa mediassa #bsagitamerikoulu*

BALTIC SEA ACTION GROUP